ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

ประจำปี ๒๕๖๓

โดย กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลมหาชัย

ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชการ ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ รัฐต้อง (๑) อนุรักษ์ ฟื้นฟู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะ สำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย ภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่ง ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง สร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ แก่คนไทย สามารถปรับประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสมสร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคมและธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุค

กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลมหาชัย ได้เล็งเห็นความสำคัญของภูมิปัญญา ท้องถิ่น จึงได้ดำเนินการสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นเพื่อให้ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร ให้เป็นปัจจุบัน และเพื่อสืบสานและ อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชนตำบลมหาชัย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนในการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือ ปราชญ์ท้องถิ่น ต่อไป

กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลมหาชัย

ผู้จัดทำ

บทนำ

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ ภายใต้บังคับกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม อันดีของท้องถิ่น การจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เพื่อให้ข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร เป็นปัจจุบัน และเพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจาก ชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น จะเป็นประโยชน์ต่อท่านเป็นอย่างยิ่ง

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑. พื้นที่ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร มีอาณาเขตและเนื้อที่ประมาณ ๙๒.๖๗ ตารางกิโลเมตร (หรือประมาณ ๗,๙๑๖ไร่) ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ ใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ : ติดต่อกับตำบลโนนพลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

ทิศใต้ : ติดต่อกับตำบลหนองทอง อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

ทิศตะวันออก : ติดต่อกับตำบลไทรงาม อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

ทิศตะวันตก : ติดต่อกับตำบลนิคมทุ่งโพธิ์ทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

พื้นที่ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร มีอาณาเขตการปกครอง

จำนวน ๑๒ หมู่บ้าน ประกอบไปด้วย หมู่ที่ ๑ บ้านทุ่งมหาชัย, หมู่ที่ ๒ บ้านป่าถั่ว, หมู่ที่ ๓ บ้านแก้วสุวรรณ, หมู่ที่ ๔ บ้านห้วยน้อย, หมู่ที่ ๕ บ้านห้วยใหญ่ยางงาม, หมู่ที่ ๖ บ้านหนองเอื้อม, หมู่ที่ ๗ บ้านทุ่งมหาศาล, หมู่ที่ ๘ บ้านศรีวิไล, หมู่ที่ ๙ บ้านป่าถั่ว, หมู่ที่ ๑๐ บ้านทุ่งมหาศาล, หมู่ที่ ๑๑ บ้านห้าร้อยไร่, หมู่ที่ ๑๒ บ้านทุ่งพัฒนา

มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๗,๐๘๒ คน จำนวน ๒,๔๘๕ ครัวเรือน แยกเป็นชาย ๓,๕๔๕ คน หญิง ๓,๕๓๗ คน

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดขึ้นได้เองและนำมาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นเทคนิควิธีเป็นองค์ความรู้ของชาวบ้าน ทั้งทางกว้างและทางลึกที่ชาวบ้านคิดเอง ทำเอง โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัยความเหมือนกันของภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ เป็นองค์ความรู้ และเทคนิคที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ ซึ่งได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน และหมายถึง ความรู้ ความสามารถในการดำเนินชีวิตของชาวบ้านในพื้นที่นั้น ๆ โดยใช้สติปัญญาและสั่งสมประสบการณ์เพื่อแก้ไขปัญหา การจัดการ และการปรับตัวตามสภาพแวดล้อม สภาพภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ และการประกอบอาชีพ

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาไทยสามารถแบ่งได้เป็น ๗ ด้าน ดังนี้

๑. **สาขาเกษตรกรรม** หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะและเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิมซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ สวนเกษตร ไร่นาสวนผสม เป็นต้น

๒. **สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม** หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลิตผล เพื่อชะลอการนำเข้าตลาดเพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรม อันเป็นกระบวนการที่ทำให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มหัตถกรรม กลุ่มโรงสี เป็นต้น

๓. **สาขาการแพทย์แผนไทย** หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้ เช่น การดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้านและแผนโบราณไทย การนวดแผนโบราณ เป็นต้น

๔. **สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งการอนุรักษ์ การพัฒนา และการใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เช่น การอนุรักษ์ป่าชายเลน การทำแนวปะการังเทียม การจัดการป่าต้นน้ำและป่าชุมชน เป็นต้น

๕. **สาขาศิลปกรรม** หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะสาขาต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม วรรณกรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ ศิลปะมวยไทย เป็นต้น

๖. **สาขาภาษาและวรรณกรรม** หมายถึง ความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้งภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทยและการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท เช่น การจัดทำสารานุกรมภาษาถิ่น การรวบรวมหนังสือโบราณ การฟื้นฟูการเรียนการสอนภาษาถิ่นของท้องถิ่นต่างๆ เป็นต้น

๗. ด้านอื่น ๆ เช่น

ด้านการจัดการองค์กร หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการดำเนินงานขององค์กรชุมชนต่าง ๆ ให้สามารถพัฒนา และบริหารองค์กรของตนเองได้ตามบทบาท และหน้าที่ขององค์การ เช่น การจัดการองค์กรกลุ่มสวนยางพารา กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มประมงพื้นบ้าน เป็นต้น

ด้านศาสนาและประเพณี หมายถึง ความสามารถประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนา ความเชื่อ และประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่า ให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติ ให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักธรรมทางศาสนา การบวชป่า การนำวัสดุธรรมชาติมาใช้ในประเพณีลอยกระทง เป็นต้น

ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการด้านการบริการและสะสมกองทุน และธุรกิจในชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์ เพื่อส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน เช่น การจัดการเรื่องกองทุนของชุมชนในรูปของสหกรณ์ออมทรัพย์ และธนาคารหมู่บ้าน เป็นต้น

ด้านสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการ การประกันคุณภาพชีวิต ให้เกิดความมั่นคงในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เช่น การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการรักษาพยาบาลของชุมชน การจัดระบบสิ่งแวดล้อมในชุมชน เป็นต้น

ประเพณี/วัฒนธรรมในพื้นที่

ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

- ประเพณีบุญข้าวจี่
- ประเพณีลอยกระทง
- ประเพณีวันสงกรานต์
- ประเพณีวันเข้าพรรษา
- ประเพณีวันออกพรรษา
- ประเพณีแข่งขันเรือยาว
- ประเพณีทำบุญกลางบ้านไทยทรงดำ
- ประเพณียกธง
- ประเพณีทอดผ้าป่าแถว

กลุ่มอาชีพ

กลุ่มอาชีพในพื้นที่ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร

- กลุ่มเย็บผ้า
- กลุ่มทอเสื่อกก
- กลุ่มเลี้ยงวัว
- กลุ่มเลี้ยงกบ
- กลุ่มมะนาว
- กลุ่มข้าวนาแปลงใหญ่

ข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงามจังหวัดกำแพงเพชร

แยกตามประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

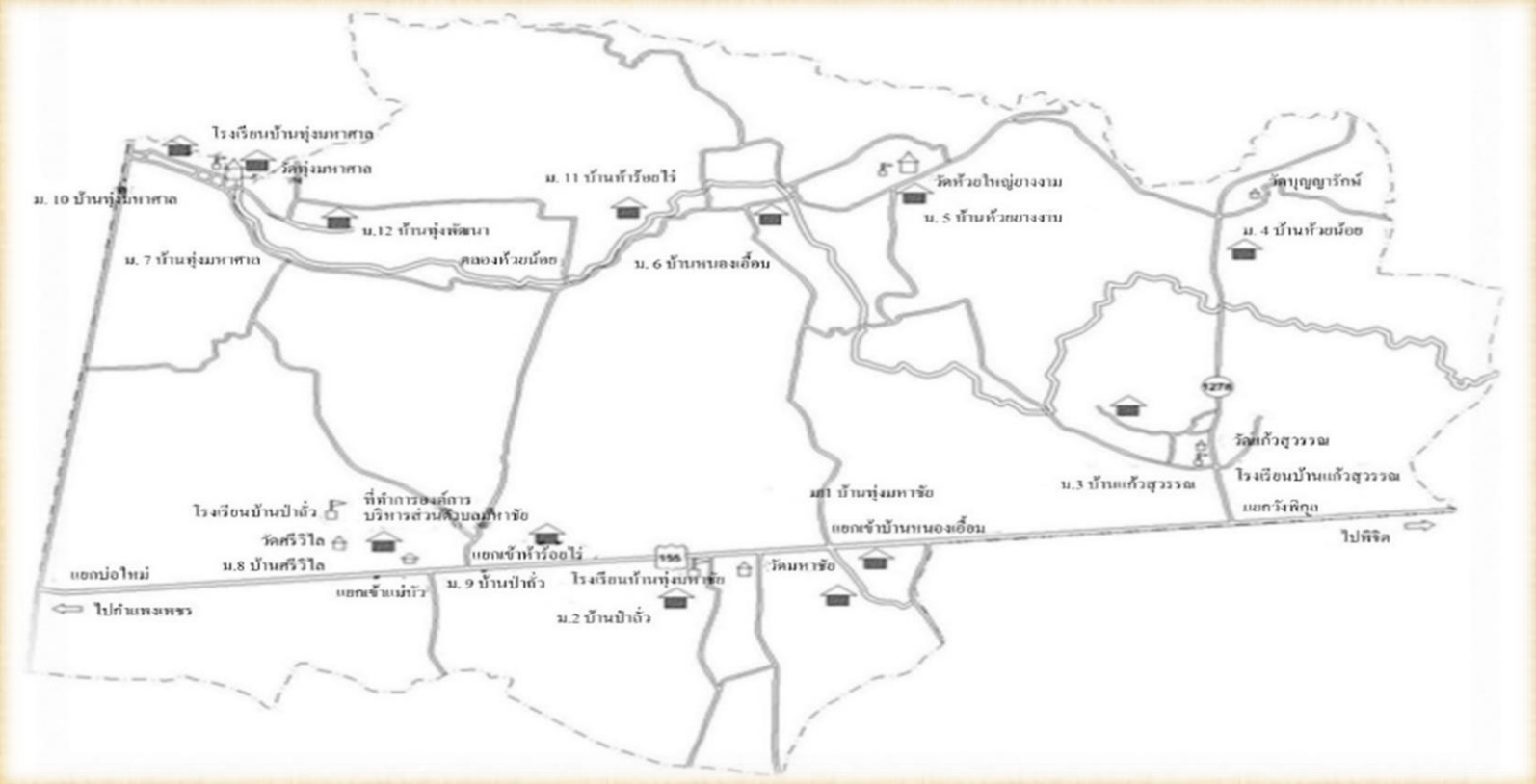

ด้านเกษตรกรรม

หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะและเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ สวนเกษตร ไร่นาสวนผสม เป็นต้น

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	ด้านความสามารถ	หมายเหตุ
๑	นางบุญมี จำนงสุข	ม.๑	ทำการเพาะปลูก	
๒	นายจวน สละเสือ	ม.๑	ทำการปลูกมะนาว ขยายพันธุ์มะนาว	
๓	นางศรีไพร ดีประสิทธิ์	ม.๔	ทำเกษตรผสมผสาน	
๔	นายสมพงษ์ ทองแก้ว	ม.๔	ทำเกษตรอินทรีย์	
๕	นายสังข์ เทพบุรี	ม.๕	ทำปุ๋ยหมัก	
๖	นายเสน่ห์ เทพบุรี	ม.๕	ทำเกษตรผสมผสาน	
๗	นายมณี ก้อนทอง	ม.๖	ทำเกษตรพอเพียง	
๘	นายเมี้ยน ก้อนทอง	ม.๖	ทำปุ๋ยหมักชีวภาพ	
๙	นายไพโรจน์ ดารงค์	ม.๖	ทำปุ๋ยหมักชีวภาพ	
๑๐	นายพีระวัฒน์ เหมือนทองดี	ม.๖	ทำเกษตรปลอดสารพิษ	
๑๑	นายบุญทัน ชูจิ๋ว	ม.๗	ทำเกษตรผสมผสาน	

ด้านเกษตรกรรม (ต่อ)

หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะและเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ สวนเกษตร ไร่นาสวนผสม เป็นต้น

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	ด้านความสามารถ	หมายเหตุ
๑๒	นายอมร สินอิน	ม.๗	ทำปุ๋ยอัดเม็ดชีวภาพ	
๑๓	นายสมมาตร บุญฤทธิ์	ม.๘	ทำเกษตรผสมสาน ทำเกษตรอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ น้ำสมควันไม้/บ่อแก๊สชีวภาพ	
๑๔	นายไท รอดสกุล	ม.๘	ทำการปลูกผัดปลอดสารพิษ	
๑๕	นายแกะ มีโพธิ์	ม.๑๐	ด้านหมอดิน	
๑๖	นายคำ ชินโคตร์	ม.๑๒	ทำเกษตรผสมผสาน	
๑๗	นายบุญเลื่อน ประโยตัง	ม.๑๒	ทำเกษตรอินทรีย์	

ด้านอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลิตผล เพื่อชะลอการนำเข้าตลาดเพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรม อันเป็นกระบวนการที่ทำให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มหัตถกรรม กลุ่มโรงสี เป็นต้น

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	ด้านความสามารถ	หมายเหตุ
๑	นายบุญมา สีดา	ม.๑	ทำจักรสานตะกร้า	
๒	นางเจริญ ดาแปร	ม.๑	ทำดอกไม้จันทร์	
๓	นางนิภา จำนงสุข	ม.๑	ทำดอกไม้ประดิษฐ์	
๔	นางนุช ปาระมีสี	ม.๑	จักรสานตะกร้า	
๕	นายบุญตา พาพรมมา	ม.๑	การทำโต๊ะ เก้าอี้ แค่จากไม้ไผ่	
๖	นางนวลละออง ศรีหนองเม็ก	ม.๑	เย็บกระเป๋า	
๗	นายสำเภา เมาเกตุ	ม.๒	การสาน	
๘	นางจิตรา ทาประสิทธิ์	ม.๒	ทำพริกแกง	
๙	นางวราทิพย์ พิทักษ์สันติสุข	ม.๖	ทำไม้กวาทางมะพร้าว	
๑๐	นายมานะ สินอิน	ม.๗	ทำการผลิตน้ำดื่ม	
๑๑	นางน้ำหวาน ละม่อม	ม.๘	ทำขนมไทย	
๑๒	นางระพี เกมณฑ์กูล	ม.๘	ทำไม้กวาด	
๑๓	นายบิด นำสาร	ม.๙	ทำจักรสาน	

ด้านการแพทย์แผนไทย

หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้ เช่น การดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้านและแผนโบราณไทย การนวดแผนโบราณ เป็นต้น

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	ด้านความสามารถ	หมายเหตุ
๑	นางสุพัตรา น้อยนาจ	ม.๑	ให้คำแนะนำด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรค	
๒	นายประทีบ วงศ์มี	ม.๒	ให้คำแนะนำด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรค	
๓	นางมองเจือ มะณู	ม.๒	ให้คำแนะนำด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรค	
๔	นางสุพิชฌาย์ จันทะ	ม.๒	ให้คำแนะนำด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรค	
๕	นางบุญเกิด เหล่าเขตกิจ	ม.๓	ให้คำแนะนำด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรค	
๖	นายบุญรอด เมธี	ม.๓	ให้คำแนะนำด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรค	
๗	นางบังอร กาเทียม	ม.๔	ให้คำแนะนำด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรค	
๘	นายประมวล เขตวิทย์	ม.๔	ให้คำแนะนำด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรค	
๙	นางฑิพวรี สีเอี่ยม	ม.๕	ให้คำแนะนำด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรค	๙

ด้านการแพทย์แผนไทย (ต่อ)

หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้ เช่น การดูแลและรักษาสุขภาพแบบพื้นบ้านและแผนโบราณไทย การนวดแผนโบราณ เป็นต้น

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	ด้านความสามารถ	หมายเหตุ
๑๐	นายสังข์ เทพบุรี	ม.๖	การใช้สมุนไพรรักษาโรค	
๑๑	นางฉลวย สิงห์อุดม	ม.๗	ให้คำแนะนำด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรค	
๑๒	นายไพ ทองเชื้อ	ม.๘	การใช้สมุนไพรรักษาโรค	
๑๓	นางบรรจง ยอดเพชร	ม.๙	ให้คำแนะนำด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรค	
๑๔	นางทองดี รังผึ้ง	ม.๑๐	ให้คำแนะนำด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรค	
๑๕	นายแกะ มีโพธิ์	ม.๑๐	การใช้สมุนไพรรักษาโรค	
๑๖	นายสุนันท์ คนรู้	ม.๑๑	ให้คำแนะนำด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรค	
๑๗	นางหงส์ ประโยตัง	ม.๑๒	ให้คำแนะนำด้านการส่งเสริมสุขภาพ การควบคุมป้องกันโรค	

ด้านภาษาและวรรณกรรม

หมายถึง ความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้งภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทยและการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท เช่น การจัดทำสารานุกรมภาษาถิ่น การรวบรวมหนังสือโบราณ การฟื้นฟูการเรียนการสอนภาษาถิ่นของท้องถิ่นต่างๆ เป็นต้น

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	ด้านความสามารถ	หมายเหตุ
๑	นางประไพ ธรรมลี	ม.๑๒	การใช้ภาษาท้องถิ่น ภาษาอีสาน	
๒	นางไข่มุก บุญอุ้ม	ม.๑๒	การใช้ภาษาท้องถิ่น ภาษาอีสาน	
๓	นายบุญเลี้ยง ธรรมลี	ม.๑๒	การใช้ภาษาท้องถิ่น ภาษาอีสาน	

ด้านศาสนาและประเพณี

หมายถึง ความสามารถประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนา ความเชื่อ และประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่า ให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติ ให้บังเกิดผลดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักธรรมทางศาสนา การบวชป่า การนำวัสดุธรรมชาติมาใช้ในประเพณีลอยกระทง เป็นต้น

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	ด้านความสามารถ	หมายเหตุ
๑	นางจันทร์มลี สีแก้ว	ม.๓	การประดิษฐ์กระทงประเภทความคิดสร้างสรรค์	
๒	นางปราณี จูด้วง	ม.๕	การประดิษฐ์กระทงประเภทความคิดสร้างสรรค์	
๓	นายพงษ์พิสุทธิ์ รังผึ้ง	ม.๗	การประดิษฐ์กระทงประเภทสวยงาม และความคิดสร้างสรรค์	
๔	นางสาวอังศณา ช่อชั้น	ม.๘	การประดิษฐ์กระทงประเภทสวยงาม และความคิดสร้างสรรค์	
๕	นางสุรีย์พร ปานเพชร	ม.๙	การประดิษฐ์กระทงประเภทความคิดสร้างสรรค์	
๖	นายสมควร จันภูงาม	ม.๑๐	การประดิษฐ์กระทงประเภทสวยงาม	

ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน

หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการด้านการบริการและสะสมกองทุน และธุรกิจในชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์ เพื่อส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน เช่น การจัดการเรื่องกองทุนของชุมชนในรูปของสหกรณ์ออมทรัพย์ และธนาคารหมู่บ้าน เป็นต้น

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	ด้านความสามารถ	หมายเหตุ
๑	นางสดใส กลิ่นด้วง	ม.๑๒	การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน เช่น กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มกองทุนบทบาทสตรี กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	
๒	นายพิเชษ เกษนาค	ม.๗	การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน เช่น กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มกองทุนเลี้ยงวัว กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	
๓	นายธวัชชัย เมณฑ์กูล	ม.๘	การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน เช่น กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มหมู่บ้านต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง	
๔	นายวิชิต โพธิ์สุพรรณ	ม.๙	การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มผู้ปลูกมะนาว	
๕	นายพิเชษ เกษนาค	ม.๗	การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน เช่น กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มกองทุนเลี้ยงวัว กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	
๖	นายชาติ โพธิ์ทอง	ม.๑๑	การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน เช่น กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	
๗	นายประยงค์ โปร่งพรมมา	ม.๑๒	การบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน เช่น กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	